

Högskolan
Kristianstad

Pedagogiska konsekvenser av forskning om språkutveckling – döva barn o barn med hörselnedsättning

Carin Roos

Wibel, SPAF, 180426

Innehåll i föreläsningen

Språkutveckling - Förutsättningar för
lärande

En förutsättning för lärande i skolan – läs-
och skrivförmåga

1. Ideologisk/teoretisk grund för språkande
2. Förutsättningar för språkande
3. Språkande – språkutveckling

Den grundläggande slutsatsen

Intersubjektivitet,

... är nödvändigt för utveckling av mentaliseringsförmåga,
som är nödvändigt för språklig utveckling,
som är nödvändigt för lärande.

Så det är egentligen inte språkandet i sig som är
grunden utan

Föräldrars intersubjektiva möte med barnet
och
deras förmåga att tänka sig in i barnets tänkande

Dvs föräldrars egen mentaliseringsförmåga!

Detta sker på det/de språk som familjer ger status

Modalitet har ingen betydelse

Alla språk sätter spår i hjärnan som kommande
språkutveckling sedan bygger på - oavsett
modalitet (Kulh, 2010, 2011)

Den viktigaste förutsättningen för att lärande ska kunna ske är

TILLGÄNGLIG KOMMUNIKATION

Ett exempel - relaterat till språkutveckling och pedagogiska konsekvenser

Den viktiga läs- och skrivförmågan

Innan jag kommer in på egen forskning...

Förvirrande olika teoribildningar som utgår
från olika perspektiv

Läs- och skrivlärande

- Övergripande teorier
- *The Social Interactive Framework* av Lipson & Wixson (2009):

Interaktiv och social

1. Allmän kunskap
2. Metakunskap om läsande och skrivande
3. Attityd och motivation
4. Kontext; miljö, material, läroplan/kursplan, lärares kompetens

Läs- och skrivlärande

- En annan övergripande teori:
 - *The Simple View of Reading theory* (SVR) av Gough m fl under 1990-talet
1. Avkodning
 2. Språkförståelse
 3. Metakognitiv förmåga (Duncan mfl)

Läs- och skrivlärande

- *Om vi jämför dessa...*

Simple view of reading theory	Social interactive framwork
Avkodning	Allmän kunskap
Språkförståelse	Metakunskap om läs/skrivande
Metakognitiv förmåga (Duncan mfl)	Attityd, motivation
	Kontext, lärarkompetens

- *Här fattas praktiken/görandet*

Läs- och skrivlärande

- En tredje övergripande teori:
 - *The Four Resources Model* av Luke och Freebody under början av 2000-talet
1. Praktik som stödjer kodning och ger avkodningskompetens
 2. Betydelseskapande praktik
 3. Praktik som stödjer textanvändning
 4. Praktik som stödjer kritisk textutforskning

Läs- och skrivlärande

- En fjärde övergripande teori:
- *Critical Literacy* (Janks, 2010) förhåller sig kritiskt analyserande till
 1. text som språk
 2. text som form
 3. text som uttryck för kunskap, identitet och demokrati
 4. text som uttryck för klass, genus, etnicitet och makt
 5. text som uttryck för elevens värld

Läs- och skrivlärande

Tillkommer två teoribildningar som kallas holistiska

- Early Childhood Literacy - *Barnet som aktör och **medskapare av sin literacyvärld***

- New Literacy (Street, 2003)

Barnet ses som **aktör** i sin egen lärandeprocess.

Early Childhood Literacy

Barn är medskapare av en teori om läsande och skrivande

New Literacy

Eleven som aktör i sitt eget läs- och skrivlärande i samspel med andra

Simple view of reading theory

Avkodning

Språkförståelse

Metakognitiv förmåga (Duncan mfl)

Social interactive framework

Allmän kunskap

Metakunskap om läs/skrivande

Attityd, motivation

Kontext, lärarkompetens

The Four Resources Model

Praktik som stödjer kodning

Betydelseskapande praktik

Praktik som stödjer textanvändning

Praktik som stödjer kritisk textutforskning

Critical Literacy

Kritisk analys av:

Textens påverkan på individen; ex makt

Textens uttryck och form

Texten som individens uttryck

Läs- och skrivlärande

Två huvudområden för det pedagogiska området (Roos & Allard, 2016)

1. Interaktion som grund för lärande
2. Visuellt orienterad läs- och skrivpraktik

Framgångsfaktorer i läs- och
skrivlärande för döva barn och
barn med hörselnedsättning

En systematisk litteraturstudie

Carin Roos & Karin Allard

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap
Pedagogiskt arbete

FORSKNINGSRAPPORT | Karlstad University Studies | 2016:10

Roos & Allard, 2016
Specialpedagogiska skolmyndigheten
Karlstads universitet
Örebro universitet

1. Interaktionen som grund för lärande

- metakognitivt tänkande
- explicit instruktion
- scaffolding och mediering

2. Visuellt orienterad läs- och skrivpraktik

- tillgänglig kommunikation
- visuell support

Sammanfattning

Barns språkutveckling hänger samman med

- 1. Intersubjektiva möten**
- 2. metakognitiv förmåga**
- 3. språklig utveckling,**

**som är nödvändigt för lärande, t ex läs- och skrivlärande,
som krävs för väldigt mycket annat lärande i skolan.**

Läs- och skrivlärande sker när barnet är medskapare och aktör och ...

När praktik finns som

1. stödjer kodning
2. som är betydelseskapande
3. som stödjer textanvändning
4. som stödjer kritisk textutforskning

Pedagogiska konsekvenser av detta för döva barn och barn med hörselnedsättning är

Förskollärare och lärare som arbetar för en

- Tillgänglig kommunikation och
- Visuellt orienterad pedagogik